

Antrus metus iš eilės į gimtinę grįžtančių Lietuvos Respublikos piliečių buvo daugiau nei išvykusių. Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. į Lietuvą grįžo daugiau nei 23,7 tūkst. šalies gyventojų, šalį paliko virš 18,8 tūkst. asmenų.

„Grįžtančių į Lietuvą, palyginti su išvykstančiųjų kiekiu, augimas pradėtas fiksuoti tik 2020 m. Iki tol išvykstančiųjų būdavo daugiau nei grįžtančių. Pavyzdžiui, itin didelė Lietuvos piliečių migracija buvo 2017 m. – išvyko 45 tūkst. žmonių, o į Lietuvą grįžo tik 10 tūkst.“, – komentuoja Statistikos departamento atstovė Birutė Stolytė.

Daugiausia 2021 m. į Lietuvą grįžusių buvo iš Jungtinės Karalystės, Norvegijos, Vokietijos, Airijos. Didžiausi migracijos srautai – Vilniaus apskrityje: čia sugrįžo apie 5,6 tūkst.

gyventojų, išvyko apie 4,3 tūkst. asmenų.

Pasak Tarptautinės migracijos organizacijos (angl. k. International Organization for Migration – IOM) Vilniaus biuro vadovo Eitvydo Bingelio, emigrantus grįžti į Lietuvą skatina įvairios priežastys.

Geresnės sąlygos šeimoms kurtis

„Turime pripažinti, kad Lietuvoje yra lengviau kurtis šeimoms – turime ne tik geros kokybės viešąją infrastruktūrą, bet ir prieinamas socialines, sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugas. Lietuvoje suteikiama vaiko priežiūros atostogų trukmė ir sąlygos išsiskiria ne tik Europos Sąjungos (ES), bet ir likusio pasaulio kontekste“, – vardija E. Bingelis.

IOM Vilniaus biuro vykdomo projekto „Renkuosi Lietuvą“ komandos duomenimis, daugiau nei 60 proc. grįžtančiųjų į Lietuvą pasirenka kurtis šalies regionuose, kur visos reikiamos paslaugos, kaip darželiai ar mokyklos, yra arčiau gyvenamosios vietos.

Kad švietimas aktualus šalies gyventojams, rodo ir didelis aukštojo išsilavinimo rodiklis – Lietuva pirmauja ES pagal aukštąją ar aukštesniąją išsilavinimą turinčių gyventojų skaičių. Lietuvoje aukštąją ar aukštesniąją išsilavinimą pernai buvo įgiję 57,6 proc. 30-34 metų amžiaus žmonių, kai ES vidurkis siekė 40 proc.

Vis dėlto didžiausia paskata grįžti emigrantams gali būti artimųjų ilgesys. Pernai „Renkuosi Lietuvą“ užsakymu „Spinter tyrimų“ vykdytos apklausos duomenimis, net 76 proc. užsienyje gyvenančių lietuvių norėtų grįžti į Lietuvą dėl čia gyvenančių šeimos narių ir giminaičių.

„Ryšys su artimaisiais yra natūralus, bendražmogiškas poreikis. Emigrantai ilgisi galimybių nevaržomai bendrauti gimtąja kalba, puoselėti tas pačias šeimos tradicijas. Neretai vaikų turinčios šeimos grįžta vien tam, kad jų atžalos nepamirštų lietuvių kalbos, galėtų bendrauti su giminėmis ir artimaisiais“, – tikina E. Bingelis.

Įsikurti gimtajame krašte gali būti patrauklu ir finansiškai. Nors 2021 m. nekilnojamasis turtas (NT) Lietuvoje brango 19 proc., jo įsigijimo galimybės vis dar išlieka vienos geriausių Europoje. Be to, grįžtančios jaunos šeimos gali pasinaudoti ir valstybės paskata pirmajam būstui įsigyti, kuri gali siekti nuo 15 iki 30 proc.

Vilioja augantis uždarbis ir verslo galimybės

„Taip pat galime pasidžiaugti, kad Lietuvoje vis daugiau galimybių dirbti ir užsidirbti – tai

irgi skatina emigrantus grįžti. Vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje yra vienas sparčiausiai augančių ES. Matome, kad atotrūkis su Vakarų Europos pragyvenimo lygiu vis mažėja – net ir turėdami mažesnes pajamas žmonės Lietuvoje gali nesunkiai užsitikrinti gerovę sau ir savo šeimai“, – teigia E. Bingelis.

Lietuvoje vidutinis darbo užmokestis jau ketverius metus iš eilės auga daugiau nei 8 proc. per metus. Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. vidutinis mėnesinis atlyginimas augo beveik 10 proc. ir sudarė 1586 eurus iki mokesčių. Prognozuojama, kad šiemet vidutinis darbo užmokestis augs dar 8,8 proc.

„Į Lietuvą ateina tarptautinės kompanijos, į gera keičiasi ne tik darbo aplinka, bet ir darbdavio bei darbuotojo santykiai – auga pasitenkinimas tiek vadovais ir atlyginimais, tiek galimybėmis mokytis, tobulėti“, – sako IOM Vilniaus biuro vadovas.

Padedą norintiems grįžti

„Mintys apie grįžimą į Lietuvą emigrantus aplanko gana dažnai. Vien pernai sulaukėme apie 12 tūkst. užklausų ir per milijono unikalių lankytojų „Renkuosi Lietuvą“ internetinėje svetainėje. Išvykę žmonės domisi galimybėmis grįžti, aiškinasi, ką turėtų padaryti, kad integracija po ilgų metų emigracijos būtų kuo sklandesnė“, – pasakoja E. Bingelis.

Pasak E. Bingelio, nemažai Lietuvą palikusių emigrantų sugrįžę nustemba, kaip šalis pasikeitė per 5-10 metų. Ilgiau gyvenusiems užsienyje prireikia ir specialistų pagalbos. „Renkuosi Lietuvą“ komanda teikia nemokamas individualias konsultacijas su grįžimu susijusiais klausimais. Emigrantams kyla klausimų dėl mokesčių, pašalpų dydžių, kaip registruoti vaikus į švietimo įstaigas. Padedame jiems susidėlioti pirmuosius grįžimo žingsnius. Susiduriantiems su abejonėmis ar emociniais sunkumais galime pasiūlyti ir psichologo pagalbą“, – teigia pašnekovas.

Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. iš šalies išvyko 18826 Lietuvos piliečiai, sugrįžo – 23712. 2020 m. išvykusių buvo 15328, į Lietuvą grįžo 20804 piliečiai.

